

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia czerwca 2010 r.

**Pan
Zbigniew Strzelecki
Dyrektor
Mazowieckiego Biura Planowania Re-
gionalnego w Warszawie**

LWA-4101-13-02/2010
P/10/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z *dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę w Mazowieckim Biurze Planowania Regionalnego w Warszawie (zwanym dalej „Biurem”) dotyczącą *planowania i zagospodarowania przestrzennego przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego*. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 do 31 marca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 9 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działalność Biura w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego w województwie mazowieckim.

Biuro, jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna, realizuje zadania Samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa.²

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² § 3 pkt 1 statutu Biura

1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego przyjęta została uchwałą Nr 3/01 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2001 r. Obejmowała ona kierunki i cele rozwoju województwa w perspektywie 10-15 lat. W wyniku opracowanej przez Biuro w 2004 r. (grudzień) „Oceny realizacji Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego”, dokonana została aktualizacja tej Strategii, przyjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą Nr 78/06 z dnia 29 maja 2006 r. Zestawienie priorytetów zawartych w rządowej „Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015” z celami wyznaczającymi kierunki rozwoju województwa w zaktualizowanej Strategii, wskazuje, że zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 uwzględniała cele i priorytety wskazane w Strategii Rozwoju Kraju.

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (zwany dalej Planem lub PZPWM), przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa z dnia 7 czerwca 2004 r. został opracowany na podstawie *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym*³, przy czym uwzględniał aspekty zagospodarowania przestrzennego wprowadzone *ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁴. Założenia Planu były zgodne z celami zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 oraz podstawowymi uwarunkowaniami, celami i kierunkami polityki przestrzennego zagospodarowania rekomendowanymi w Koncepcji Polityki Przestrzennej Zagospodarowania Kraju, zgodnie z art. 39 ust. 3 i 4 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Plan zawierał elementy określone w art. 39 ust. 3 pkt 1-6 i 8 ww. *ustawy*, z wyjątkiem określenia granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych (art. 39 ust. 3 pkt 7). Plan nie zawierał także planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego, o którym mowa w art. 39 ust. 6 ww. *ustawy*, z uwagi na stanowisko Ministra Budownictwa, w którym wskazano na brak podstaw jego sporządzenia i uchwalenia.

2.1. Załącznikiem do Planu był „Wykaz proponowanych zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych” sporządzony w oparciu o zadania zawarte w programach rządowych i samorządowych (stosownie do art. 39 ust 5 ww. *ustawy*) oraz zadania postu-

³ Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

lowane w zakresie m.in.: transportu, energetyki, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami komunalnymi, kultury.

2.2. Biuro, zgodnie art. 38 *ww. ustawy*, prowadziło analizy i studia odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego województwa, wskazanych w Planie oraz sporządzało opracowania w tym zakresie. Celem ich było uszczegółowienie Planu. Część z nich miała charakter analiz zadań inwestycyjnych, odnoszących się m.in. do problemu rozwoju ponadlokalnych systemów infrastruktury technicznej, infrastruktury energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego, inne miały charakter studialno-koncepcyjny i konkretyzowały założenia PZPWM m.in. w zakresie rozwoju wybranych ośrodków osadniczych, problematyki ochrony i wykorzystania wartości kulturowych Mazowsza, przeciwdziałania największym zagrożeniom, w tym powodziom.

2.3. Okresową Ocenę Planu, wymaganą przepisem art. 45 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, Biuro sporządziło w 2006 r. Ocena została pozytywnie zaopiniowana przez Wojewódzką Komisję Urbanistyczno- Architektoniczną. W Ocenie stwierdzono, że Plan jest aktualny i brak jest przesłanek uzasadniających przystąpienie do jego aktualizacji. Zarząd Województwa Mazowieckiego, stosownie do art. 45 *ww. ustawy*, uchwalił w dniu 3 października 2006 r. okresową Ocenę Planu.

W kontrolowanym okresie prowadzony był monitoring przestrzeni Województwa Mazowieckiego w zakresie zachodzących zmian w procesach gospodarczych, środowisku przyrodniczym i zagospodarowaniu przestrzennym, z którego sporządzano roczne raporty. W raporcie za 2008 r. zasygnalizowano zmiany zachodzące w przestrzeni województwa i przystąpiono do prac nad projektem oceny Planu. Raport za 2009 r. stanowił już część opracowywanej oceny. Do dnia zakończenia kontroli nie zostały sfinalizowane prace nad projektem *ww. oceny*. Z dotychczas przeprowadzonych analiz wynika, że Plan wymaga aktualizacji w aspekcie nowych uwarunkowań realizacyjnych, tendencji zmian i procesów w przestrzeni województwa oraz realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Według stanu na 31 grudnia 2009 r. część zadań inwestycyjnych została zrealizowana w całości lub w części.

3. Ustalono, że Marszałek Województwa uzgodnił 73 projekty decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 *ww. ustawy*. Uzgodnienia dotyczyły inwestycji w zakresie m.in. przebudowy,

rozbudowy dróg wojewódzkich i dojazdowych. Ponadto, Zarząd Województwa, stosownie do art. 11b ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych⁵, wydał 125 opinii do wniosków dotyczących uzyskania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej o znaczeniu krajowym i wojewódzkim.

Zadania inwestycyjne określone zostały w Wykazie proponowanych zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Marszałek Województwa nie podejmował w trybie art. 44 ww. ustawy, działań związanych z wprowadzeniem inwestycji celu publicznego o zakresie ponadlokalnym do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Biura⁶, nie było to potrzebne i możliwe głównie dlatego, iż dla Województwa Mazowieckiego nie powstał żaden program zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, o jakim mowa w art. 48 tej ustawy, a ponadto tzw. „trudne” inwestycje celu publicznego (drogi, koleje, lotniska) są lokalizowane w trybie tzw. specustaw, które uwolniły te działania od rygorów przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4. W okresie objętym kontrolą 126 gmin przystąpiło do sporządzenia zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz 208 gmin do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian. Na podstawie analizy uzgodnień studiów 4 gmin⁷ oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian dla 10 gmin⁸ stwierdzono, że uwagi i wnioski zarówno do projektów zmian studiów jak i miejscowych planów w zakresie ich zgodności z ustaleniami PZPWM zostały wniesione bez zbędnej zwłoki.

W Biurze prowadzony był rejestr wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, stosownie do art. 57 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Rejestr był prowadzony na podstawie wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194, ze zm.

⁶ Pismo Dyrektora Biura z dnia 5 maja 2010 r., nr MBPR/W-ZPP-RK-051-6/10

⁷ Brochów, Ciechanów, Ostrołęka i Wieliszew

⁸ Kozienice, Ochota, Śródmieście, Prażmów, Włochy, Bemowo, Praga Północ, Serock, Wesoła, Rembertów

oraz wzorów rejestrów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego⁹. Mimo iż w latach 2007-2010 (do 31 marca) Marszałek Województwa na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uzgodnił 73 projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, w rejestrze odnotowano 16 wydanych decyzji (Marszałek nie posiadał wiedzy czy pozostałe uzgodnione z nim decyzje zostały wydane).

5. Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna (funkcjonująca od 2004 r.), powołana zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, opiniowała dokumenty z zakresu problematyki planowania przestrzennego i rozwoju regionalnego województwa mazowieckiego. Ustalono, że spośród 23 osób obecnego składu mniej niż połowa (11 osób) została zarekomendowana przez stowarzyszenia branżowe, co było niezgodne z art. 8 ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uwzględnienie przy aktualizacji Planu granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 7 ustawy o planowaniu i gospodarowaniu przestrzennym.
2. Dostosowanie składu Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej do wymogów art. 8 ust. 6 ww. ustawy.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

⁹ Dz. U. z 2004r. nr 130, poz. 1385

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadsłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.